

FRÉTTABRÉF BSSL

EFNI BRÉFSINS:

Sæðisdropinn 2

Aðalfundur
Hrossaræktarsamtaka
Suðurlands 3

Kúaskoðun
2006-2007 4

Hrossaræktarfundur Þingborg

Opinn fundur á vegum Félags hrossabænda og Bændasamtaka Íslands um málefni hrossaræktarinnar verður haldinn í Þingborg fimmtudaginn 3. apríl nk. kl. 20:30. Frummælendur á fundinum verða Kristinn Guðnason formaður Félags hrossabænda og fagráðs í hrossarækt og Guðlaugur Antonsson, hrossaræktarráðunautur BÍ. Kaffiveitingar í boði Hrossaræktarsamtaka Suðurlands.

Hrossaræktendur og aðrir áhugamenn fjölmennum á fundinn og fræðumst um hvað er á döfinni.
Bændasamtök Íslands og Félag hrossabænda

Landbúnaðarsýningin á Hellu 2008

Búnaðarsamband Suðurlands stendur fyrir mikilli landbúnaðarsýningu á Gaddstaðaflötum við Hellu dagana 22.-24. ágúst nk. í tilefni af 100 ára afmælinu. Sýningin verður þróunar- og tæknisýning jafnframt því sem sýningunni er ætlað að kynna hlutverk og stöðu íslensks landbúnaðar í þjóðfélaginu. Á sýningunni verða því sýnd tæki og vélar, búfé, afurðir og handverk auk þjónustu og efnis í sambandi við landbúnað og landbúnaðarstörf. Sýningunni er í heild ætlað að sýna það tæknistig sem landbúnaðurinn er á og þá miklu þekkingu sem er til staðar innan greinarinnar. Ýmislegt verður einnig til skemmtunar, m.a. munu hin árlegu Töðugjöld á Hellu verða stór hluti af skemmtidagskrá sýningarinnar.

Búnaðarsambandið óskar eftir góðu samstarfi við bændur, fyrirtæki og stofnanir svo vel megi takast til. Óskum við sérstaklega eftir upplýsingum um eldri búvélar sem eiga sér sögu á starfssvæði sambandsins, uppgerðar eða vel útlítandi sem sómi er að. Einnig eru allar hugmyndir um áhugaverð sýningaratriði og/eða sýningarmuni vel þegnar. Vinsamlegast sendið ábendingar, árgerð og stuttar upplýsingar um búvélar, ásamt myndum ef mögulegt er, á netfangið johannes@bssl.is eða á skrifstofu Búnaðarsambandsins á Selfossi, Austurvegi 1, merkt; „b.t. Jóhannes Símonarson.
Jóhannes Hr. Símonarson

Umsókn um gæðastýrða sauðfjárframleiðsiu

Þeir bændur sem hafa hug á að stunda gæðastýrða sauðfjárframleiðslu geta sótt um aðild að henni þó svo að þeir eigi eftir að sækja námskeið. Umsóknareyðublöðin er hægt að nálgast á heimasíðu Búnaðarsambandsins undir liðnum sauðfjárrækt – gæðastýring – eyðublöð fyrir árið 2008 og einnig á skrifstofum Búnaðarsambandsins. Nóg er prenta út Grunn 1A, 3A og 4A. Umsóknina skal senda til Matvælastofnunar (merkt gæðastýring í sauðfjárrækt), Austurvegi 64, 800 Selfoss. Umsækjendur sækja svo næsta námskeið sem haldið verður á starfssvæði Búnaðarsambandsins. Námskeiðið er haldið á vegum BÍ og verður auglýst í Bændablaðinu.

Í fréttabréfi Búnaðarsambandsins sem kom út í janúar á þessu ári var nánar farið yfir nýju reglugerðina í gæðastýringunni og þær breytingar sem gerðar voru frá eldri reglugerðinni.

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands

Aðalfundur Búnaðarsambands Suðurlands verður haldinn föstudaginn 18. apríl 2008 í Aratungu og hefst kl. 11.00. Á dagskrá eru venjuleg aðalfundarstörf auk þess sem verðlaun verða veitt fyrir besta nautið í 2001 árgangi nauta og afurðahæstu kúabúunum og kúnum verða veittar viðurkenningar.

Á fundinum fer fram kjör stjórnarmanna úr Árnessýslu og gefur Þorfinnur Þórarinsson, formaður Búnaðarsambandsins, ekki kost á sér til endurkjörs.

Búnaðarsamband Suðurlands

Sæðisdropinn 1/08

Nautaárgangurinn 2001 kom til endanlegs afkvæmadóms nú í mars. Til dóms komu samtals 22 naut úr árgangnum og er faðerni þeirra fremur dreift. Parna koma úr dómi fyrstu synir 1994 nautaárgangsins, þ.e. synir Kaðals 94017 sem á tvo syni í árgangnum, Völsungs 94006 sem á fjóra, Pinkils 94013 sem á einn og Frísks 94026 sem á einn. Önnur naut sem eiga syni í árgangnum eru Tjakkur 92022 sem á þrjá, Smellur 92028 sem á tvo, Klerkur 93021 sem á sjö og síðan eiga Blakkur 93026 og Snarfari 93018 sinn soninn hvor. Benda má á að niðurstöður kvíguskoðunar þessa árgangs hafa verið aðgengi- legar á vef Bændasamtakanna, www.bondi.is, síðan í haust.

Úr þessum árgangi komu 9 naut til dreifingar í haust en þrjú þeirra verða tekin úr almennri notkun núna og þau þrjú sem eftir var að dæma í haust koma til notkunar nú. Þau þrjú sem tekin verða úr notkun eru Faldur 01017, Neisti 01018 og Völustakkur 01026 en í stað þeirra koma Giljagaur 01032, Stokkur 01035 og Villingur 01036 til notkunar. Þá ákvað rækt- unarhópur fagráðs í nautgriparækt að setja fjögur naut úr 2002 árgangi til notkunar þar sem á bak við þau stæðu nú það öruggar upplýsingar að vart væri réttlætjanlegt að biða með þau til haustsins. Þetta þýðir að þessi árgangur er að fara til notkunar mun fyrr en fyrri árgangar hafa gert en að öllu jöfnu hefðu þeir komið til notkunar í nóvember. Nautin fjögur sem koma til notkunar úr 2002 árgangnum eru Glæðir 02001, Lykill 02003, Alfons 02008 og Skurður 02012. Glæðir er Völsungsson en hinir þrír eru undan Kaðli.

Hér á eftir fer nánari umsögn um þau sjö naut sem koma ný til notkunar:

Giljagaur 01032 frá Birtingaholti IV í Hrunamannahr., f. Völsungur 94006, m. Grýla 015, mf. Búi 89017. Giljagaur gefur sterkbyggðar kýr með afurðageta í meðallagi. Próteinhlutfall í mjólk er mjög hátt, júgurgerðin góð og þau mjög vel borin. Spenagerðin er með ágætum og mjaltir og skap er gott. Heildareinkunn 108.

Stokkur 01035 frá Berustöðum í Ásahr., f. Pinkill 94013, m. Stilla 189, mf. Harri 95031. Dætur Stokks eru gríðarstórar og miklar afurðakýr en próteinhlutfall í meðallagi. Þær koma vel út í gæðaröðun og júgur- og spenagerð er gallalítil. Mjaltir eru yfir meðallagi og skapið framúrskarandi gott. Heildareinkunn 110.

Villingur 01036 frá Villingadal í Eyjafirði, f. Frískur 94026, m. Blika 171, mf. Holti 88017. Afurðasemi dætra Villings er í góðu meðallagi og efnahlutföll í mjólk eru há. Þessar kýr eru stórar og sterkbyggðar og virðast vera júgurhraustar. Júgurgerðin er góð og einkum eru júgrin vel borin. Spenagerðin gallalítil og mjaltir og skap er mjög gott. Heildareinkunn 108.

Glæðir 02001 frá Dalbæ í Hrunamannahr., f. Völsungur 94006, m. Flugla 254, mf. Soldán 95010. Afurðasemi dætra Glæðis er í meðallagi en próteinhlutfall í mjólk er hátt. Aðall þessarar kúa er hins vegar júgurgerðin sem er mjög sterkleg og júgrin eru mjög vel borin. Spenagerðin er góð sem og mjaltirnar. Skapið verður að teljast frábært enda koma þessar kýr vel út í gæðaröð. Heildareinkunn 111.

Lykill 02003 frá Hæli í Skeiða- og Gnúpverjahreppi, f. Kaðall 94017, m. Skrá 267, mf. Listi 86002. Lykill er sammæðra Lás 00045. Lás gefur fremur fingerðar, mjólkurlagnar kýr með gríðarhátt próteinhlutfall í mjólk. Júgurgerðin er gallalítil og spenarnir nettir og vel settir. Mjaltir og skap er gott. Heildareinkunn 119.

Alfons 02008 frá Deildartungu í Reykholtssdal, f. Kaðall 94017, m. Eik 031, mf. Práður 86013. Alfons gefur júgurhraustar afurðakýr með hátt próteinhlutfall í mjólk. Júgur- og spenagerð er góð, júgrin vel borin og spenarnir nettir og vel settir. Mjaltir eru góðar og skapið frábært. Heildareinkunn 117.

Skurður 02012 frá Stóru-Mörk undir Eyjafjöllum, f. Kaðall 94017, m. Lífgjöf 140, mf. Búi 89017. Dætur Skurðs eru miklar afurðakýr og efnahlutföll í mjólk eru mjög há. Þetta eru júgurhraustar kýr með gallalítla júgurgerð og góða spenagerð. Mjaltir eru í góðu meðallagi og skapið gott. Heildareinkunn 117.

Af þeim nautum úr árgangnum sem settir voru í notkun í haust einkum Taumur 01024, Spotti 01028 og Kappi 01031 styrkt stöðu sína. Spotti var valinn besta naut árgangsins en hann gefur eins og greint var frá í haust mjög mjólkurlagnar kýr með há efnahlutföll í mjólk.

Nautaskrá 2008

Í nautaskrá 2008 verða ofantalin naut auk eftirtalinna eldri nauta: Hersir 97033, Hræsingur 98046, Prasi 98052, Gangandi 99035, Júdas 00031, Gosi 00032, Náttfari 00035, Bútur 00043, Húsi 01001, Úði 01004, Taumur 01024, Snotri 01027, Spotti 01028 og Kappi 01031.

Nautsfeður

Nautsfeður til notkunar fram á haustmánuði verða Náttfari 00035, Spotti 01028, Kappi 01031, Alfons 02008 og Skurður 02012. Náttfari er þó aðeins til notkunar sem nautsfaðir á kýr með hátt kynbótamat fyrir prótein%.

Nautkálfar á stöð

Fram á næsta haust verða teknir nautkálfar á stöð undan eftirtöldum nautum: Hersir 97033, Rosi 97037, Glanni 98026, Prasi 98052, Pollur 99008, Gosi 00032, Náttfari 00035, Snotri 01027 og Spotti 01028. Þá geta kálfar undan eldri nautsfeðrum komið til greina. Látið endilega vita um nautkálfa undan kúm á nautsmæðraskrá og efnilegum kvígum með háa ætternisspá.

Á nautsmæðraskrá eru eins og áður kýr með 115 eða hærra í kynbótamat og 90 eða hærra fyrir prótein. Til greina kemur að taka nautkálfa undan kúm með kynbótamat á bilinu 110-114. Allar nautsmæður þurfa að vera kollóttar og gallalaugar hvað varðar júgur, spena, mjaltir og skap. ATHUGIÐ að á útsendri nautsmæðraskrá eru allar ættfærðar kýr með 110 og hærra í kynbótamat þó svo þær standist ekki kröfur varðandi útlitsdóm.

Þá er þeim tilmælum beint til manna að láta sæða efnilegar og vel ættaðar fyrsta og annars kálfs kvígur með nautsfeðrum þó kynbótamat liggji ekki fyrir með það í huga að bjóða nautkálfa undan þeim.

Holdasæði

Eins og áður stendur til boða sæði úr Angus, Galloway og Limousine nautum. Þau naut sem til er sæði úr eru: Angus: Angi 95400, Álfur 95401 og Arður 95402.

Galloway: Holdi 83649, Reynir 83654, Rúgur 84666, Borði 85682, Hnallur 86690, Búálfur 87604, Frakkur 87696, Hímir 88610, Nóri 88611, Sóli 88612, Naglfari 90627, Bor 90632, Hólmi 91637, Mótur 91638 og Hofmann 92500.

Limousine: Ljúfur 95450, Ljómi 95451 og Lindi 95452.

Ávallt eru einhver þessara nauta í kútum frjótækna en sé áhugi á sérstöku nauti þá talið við frjótækni tímanlega ef það þyrfti að panta frá Hvanneyri.

Ungnaut

Útsendingu úr nautum fæddum 2006 er vel á veg komin. Ekki er byrjað að senda út sæði úr 2007 nautum.

Dreifingu er lokið úr Dreitli 06001, Hlíðari 06002, Kola 06003, Leisti 06006, Karra 06007, Balda 06010, Hala 06014, Sjómanni 06017 og Loga 06019.

Dreifing er langt komin, þ.e. yfir 500 sk. farnir frá Hvanneyri, úr: Völusteini 06020, Kambi 06022, Dynjanda 06024, Hjarða 06029, Darra 06031, Stjóra 06038 og Reyk 06040.

Útsending er hafin úr Baggalúti 06039, Mikka 06042, Takti 06046 og Rafti 06047.

Frekari upplýsingar

Rétt er að benda á að nautskráin er á netinu og þar er hægt að finna upplýsingar um öll reynd og óreynd naut í notkun. Slóðin er www.nautaskra.net.

Þá eru afkvæmadómar nautanna eftir árgöngum á vef Bændasamtakanna, www.bondi.is.

Guðmundur Jóhannesson

Aðalfundur Hrossaræktarsamtaka Suðurlands

Á aðalfundi Hrossaræktarsamtaka Suðurlands miðvikudaginn 26. mars í Pingborg bar það helst til tíðinda að kjörinn var nýr formaður, Sveinn Steinarsson á Litlalandi í Ölfusi. Hrafnkell Karlsson gaf ekki kost á sér til áfram. Hlynur Steinn Kristjánsson gaf ekki kost á sér áfram í varastjórn en í hans stað var kosinn Halldór Guðjónsson, Dallandi.

Hrafnkell fór yfir skýrslu stjórnar. Miklar breytingar hefðu orðið á starfsemi samtakanna og stjórnin reynt að markað nýja stefnu í takt við nýja tíma. Með samstarfssamningi við LbhÍ væri stefnt að aukinni fræðslu og menntun á sviði hrossaræktar. Sæðingastarfsemi samtakanna væri lokið en sæðistökuhúsið í Gunnarsholti var selt sl. haust. Þar með væri lokið 9 ára starfi sem samtökin hefðu tekið þátt í ásamt Dýralæknabjónustu Suðurlands. Fjárhagslega útkoma verkefnisins hefði ekki verið reiknuð nákvæmlega en það væri ljóst að samtökin riðu ekki feitum hesti frá því verkefni. Hins vegar hefði þessi starfsemi skilað heilmikilli þekkinu á frjósemi íslenska hestsins. Grunnhlutverk samtakanna væri að sinna félagslegu hlutverki greinarinnar. Það væri mikilvægt að fá sem flesta sem hafa hagsmuni af greininni til að byggja upp sterk samtök sem hefðu burði til að fylja hagsmunamálum hennar eftir. Styrkur Félags hrossabænda fælist í því að grunneingar væru fjölmennar og öflugar.

Dr. Kári Stefánsson átti að vera gestur fundarins en boðaði forföll en sendi í stað þess myndbandsupptöku af erindinu. Gerður var góður rómur að erindinu þó svo ekki væru fundarmenn sömu skoðunar og Kári.

Kúaskoðun 2006-2007 - 71 kýr hlaut viðurkenningu -

Föstudaginn 7. mars s.l. voru veitt verðlaun og viðurkenningar í Þingborg fyrir hæst dæmdu kýr í kúaskoðun fæddar 2002 og 2003. Greinilegt er að nautgriparæktaráhugi sunnlenskra kúa-bænda er mikill en á fundinn mættu milli 70 og 80 manns. Alls voru verðlaunaðar 71 kýr fyrir kúaskoðun. Öll verðlaun fyrir kúaskoðun voru gefin af MS og eru þeim veittar hinar bestu þakkir fyrir.

Við útreikning til verðlauna var stuðst við eftirfarandi reiknireglu: Útlitsdómur * 2 + kynbótamat = Heildarstig. Í þeim tilvikum þar sem kýr urðu jafnar að heildarstigum vegur útlitsdómur þyngra enda um að ræða viðurkenningar fyrir kúaskoðun. Væru kýr enn jafnar réði kynbótamat fyrir prótein%.

Eftirtaldar kýr hlutu viðurkenningu:

Kúaskoðun 2004 – kýr f. 2002

A-Skaft.

1. Gribba 287, Árbæ 291 stig

V-Skaft.

1. Teista 274, Eystra-Hrauni 294 stig

2. 309, Skammadal 293 stig

3. Krúna 277, Eystra-Hrauni 292 stig

Rang.

1. Skúta 360, Ásólfsskála 304 stig

2. Hekla 316, Austvaðsholti 302 stig

3. 249, Stóru-Mörk 298 stig

4. Stássa 372, Eystra-Seljalandi 298 stig

5. Snegla 361, Raufarfelli 296 stig

6. Auðhumla 310, Kirkjulæk 296 stig

7. Baula 9253, Guðnastöðum 296 stig

8. Rósalind 331, Ytri-Skógum 293 stig

9. Brydding 505, Pverlæk 293 stig

10. Skvetta 239, Lækjartúni 293 stig

Árn.

1. Sól 366, Skeiðholti 311 stig

2. Gæfa 483, Oddgeirshólum 305 stig

3. Skessa 134, Birtingaholti 4 302 stig

4. Rönd 156, Núpstúni 302 stig

5. Bulla 370, Efri-Gegnishólum 301 stig

6. Mókolla 351, Efri-Gegnishólum 300 stig

7. Hönk 213, Stóra-Ármóti 300 stig

8. Grafa 251, Bryðjuholti 297 stig

9. Snúra 364, Efri-Gegnishólum 297 stig

10. Komma 489, Oddgeirshólum 297 stig

11. Kula 374, Norðurgarði 296 stig

12. Snara 399, Ósabakka 296 stig

13. Mjóna 248, Bryðjuholti 296 stig

14. Lýsa 351, Egilsstaðakoti 295 stig

15. Muska 045, Hrepphólum 295 stig

16. Lukka 206, Vestri-Meðalholtum 294 stig

Kúaskoðun 2007 – kýr f. 2003

A-Skaft.

1. Spóla 301, Árbæ 295 stig

V-Skaft.

1. Rassa 170, Bakkakoti 290 stig

2. 323, Eystri-Pétursey 288 stig

3. Glóey 214, Fagurhlíð 287 stig

Rang.

1. Mána 380, Eystra-Seljalandi 313 stig

2. Summa 275, Berustöðum 306 stig

3. Skotta 073, Miðhjáleigu 300 stig

4. 717, Bjólu 299 stig
5. Skella 080, Miðhjáleigu 298 stig
6. Hrið 338, Ytri-Skógum 297 stig
7. Fylling 424, Lambhaga 297 stig
8. Krækja 172, Bjóluhjáleigu 296 stig
9. Auðhumla 171, Krossi 296 stig
10. 717, Þorvaldseyri 296 stig

Árn.

1. Kaðlín 367, Reykjum 316 stig

2. Toppa 276, Kotlaugum 315 stig

3. Ljósbrá 363, Reykjum 303 stig

4. Murta 277, Kotlaugum 303 stig

5. Hekla 353, Gunnbjarnarholti 301 stig

6. Sprella 218, Efri-Brúnavöllum 2 301 stig

7. Jóna 654, Skeiðholti 300 stig

8. Sokka 553, Hlemmiskeiði 300 stig

9. Heiðskýr 044, Túnsbergi 300 stig

10. Prinsessa 789, Hrosshaga 300 stig

11. Flóra 159, Birtingaholti 4 299 stig

12. Harpa 039, Haga 298 stig

13. Samba 254, Túnsbergi 297 stig

14. Spræk 368, Reykjum 297 stig

15. Bára 563, Hlemmiskeiði 297 stig

16. Begga 387, Reykjum 297 stig

Þá voru þær kýr sem ekki hlutu verðlaun samkvæmt ofangreindri reiknireglu en náðu 90 stigum eða meira í útlitsdómi einnig veittar viðurkenningar:

Kúaskoðun 2006

Rang.

Bergþóra 180, Lágafelli 90 stig

Kúaskoðun 2007

Rang.

Erna 074, Miðhjáleigu 90 stig

Ísabella 293, Berjanesi 90 stig

Yrja 695, Saurbæ 90 stig

Hespa 707, Saurbæ 90 stig

Árn.

Skák 318, Stóra-Ármóti 91 stig

Dóra 384, Reykjum 90 stig

Frigg 285, Brúnastöðum 90 stig

Erna 286, Brúnastöðum 90 stig

Fruma 274, Stóru-Reykjum 90 stig

Stella 571, Hlemmiskeiði 90 stig

Skák 318, Stóra-Ármóti,
f. Kóri 97023

Hæst dæmdu kýr í kúaskoðun 2006 reyndist vera Sól 366 í Skeiðholti á Skeiðum og í kúaskoðun 2006 Kaðlín 367 á Reykjum á Skeiðum. Þær varðveita því Mjólkurbússkjöldinn næstu tvö árin en hann er farandgripur veittur hæst dæmdu kú á Suðurlandi hvert ár.

Guðmundur Jóhannesson

Toppa 276, Kotlaugum,
f. Punktur 94032

Teista 274, Eystra-Hrauni,
f. Smellur 92028